

TEKSTI *Lilly Korpiola*
ja Anu Uhtio

STRATEGIA

voimautuminen adoptiopollulla

Adoptioperheet ry:n tavoitteena on tuoda vuoteen 2015 mennessä vertaistoimintaa koko adoptiopollulle.

Vanhemmuuteen valmentavaa tietoa, koulutusta ja vertaistukea tarvitaan lisää sekä ennen adoptiota että sen jälkeen. Adoption jälkeisen tuen tarve on kasvussa kaikissa Pohjoismaissa.

Yhdistyksen strategiaan vaikuttavat olennaisesti viisi tekijää: heinäkuun alussa voimaan astunut uusi adoptiolaki, suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ja kuntasektorin palvelurakenteen meneillään oleva muutos, kansainvälisen adoptiokentän muutos, kotimaan adoptiokentän ja avoimen adoption tuomat uudet haasteet sekä yhdistyksen jäsenistön tarpeet.

Keskeinen kehittämistavoite on tuoda perinteisten paikallisyhdistysten rinnalle ajasta ja paikasta riippumatonta, joustavaa vertaistukea. Adoptioperheet tarvitsevat erilaisia tapoja saada tukea adoptiopollun eri vaiheissa. Uusia mahdollisuuksia ovat mediävälitteiset tukimuodot, kuten keskusteluryhmät verkossa sekä verkkofoorumit, kuten Perheaikaa.fi. Hyväksi havaittua vertaisperhe-toimintaa halutaan kehittää nykypäivään sopivaksi adoptiokummitoiminnaksi.

VERTAISTUKI

Vapaaehtoistyö ja vertaistuki ovat tulevaisuuden Suomessa tärkeässä roolissa ihmisten hyvinvoinnin tuottajana. Vertaistoiminta on lisääntynyt Suomessa 1990-luvun laman jälkeen. Vertaisryhmät muodostuvat usein tilanteissa, joissa yhteiskunnan olemassa olevat institutiot eivät mahdollista riittävän tuen saamista.

Vertaistuki, adoptioperheiden tärkein tukimuoto, on samalaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten toisilleen antamaa tukea. Se perustuu kokemukseen. Strategiayön taustalla olevassa tutkimuksessa vertaisuuden merkitys koettiin todella tärkeäksi. Vain toinen adoptiovanhempi ymmärtää, millaista on odottaa lasta vuosia sekä kasvattaa adoptiolasta.

Vertaistuessa jaetaan kokemuksia, puretaan tunteita sekä saadaan tietoa ja ratkaisumalleja arjen tilanteisiin. Vertaistukitoiminta perustuu ennen muuta tasavertaisuuteen, kokemuksiin perustuvaan asiantuntijuuteen sekä ihmissuhteisiin. Toimivat verkostot ja luottamus ovat toiminnassa tärkeitä.

Valtakunnalliselle järjestölle on tärkeää paikallisyhdistysten vahvistaminen ja toiminnan tukeminen maanlaajuisesti. Tähän työhön olemme palkanneet vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin, jonka tehtävänä on kehittää vertaistuelle uusia toimintamalleja.

YHDISTYKSEN ROOLI

Adoptioperheet ry haluaa olla jäsenistönsä lisäksi kumppani koko adoptiokentällä sekä edistää adoptioperheiden hyvinvointia ja voimautumista. Uuden adoptiolain myötä yhdistys on mukana adoptiolautakunnan täysistunnossa. Tehtävämme on tuoda perheiden ääni ja tarpeet adoptiokentän kehittämiseen. Olemme mukana myös Pohjoismaiden adoptioneuvoston (NAC) hallituksessa kehittämässä pohjoismaista lähestymistapaa adoptioon.

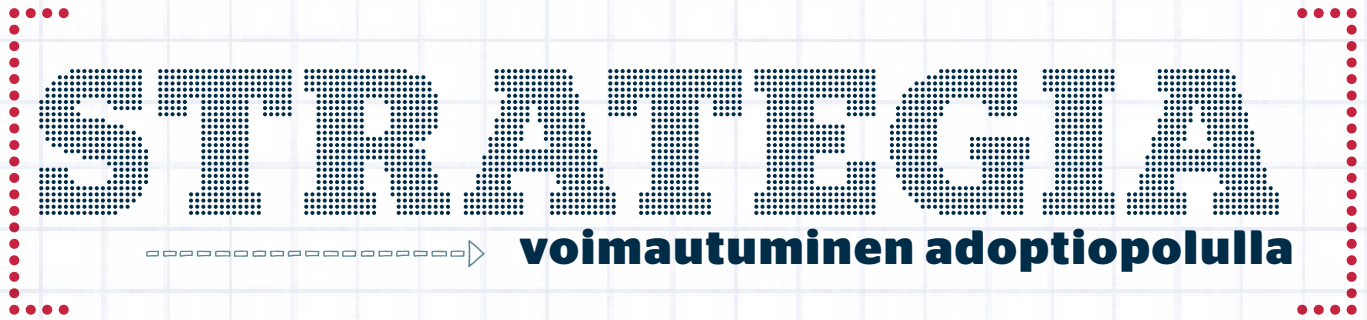
Kun julkisia varoja on yhä niukemmin resursoitavissa adoptioperheiden kaltaisille pienille ryhmille, kansalaisyhteiskunnan ja vertaisuuden merkitys korostuu tulevina vuosina.

ADOPTIOPOLKU

Adoptiopolku alkaa siitä, kun hakija ryhtyy etsimään tietoa adoptiosta ja alkaa pohtia adoptioprosessin käynnistämistä. Adopti-
odotuksen aikana tuen tarpeen kannalta keskeisiä asioita ovat epä-tietoisuus prosessin kestosta ja etenemisestä, pitkään odotukseen liittyvät tunnevaihtelut, pelko prosessin keskeytymisestä sekä valmistautuminen lapsen kotiintuloon.

Toinen taitekohta, jossa perheet kaipaavat tukea, on lapsen kotiintulon jälkeinen vuosi. Vanhempien odotukset arjesta adop-

TAVOITTEET

STRATEGIA

voimautuminen adoptiopolulla

tiolapsen kanssa ja todellisuus eivät aina kohtaa. Lapsen kotiintulon jälkeisenä vuotena keskeisiä teemoja ovat kiintymyssuhteen muodostuminen, lapsen kiintyminen vain toiseen vanhempaan, sisarusten välinen suhde ja mustasukkaisuus sekä lapsen aggressiivisuus, pelokkuus tai suru.

Myös dissosiativisen lapsen ja traumataustaisen lapsen tukemiseen tarvitaan tukea ja valmennusta. Tämä perhevalmennus alkaa keväällä 2013.

Uutena erityisryhmänä ovat vanhemman lapsen adoptioon liittyvät kysymykset.

Kun lapsi on leikki-ikäinen, keskeiset kysymykset liittyvät päivähoitoon, mutta toisaalta myös suhteiden vahvistamiseen perheen sisällä. Myös koulun aloittaminen on tärkeä vaihe, jossa kaivataan ymmärrystä esimerkiksi kielen kehityksestä, oppimisvaikeuksista ja kiintymyssuhdehäiriöisen lapsen sopeutumisesta. Jatkossa käynnistämme joka vuosi määräaikaisen koulunaloittajien ryhmätoiminnan ja pidämme valmennusseminaarin.

Murrosikä on erityinen taitekohta adoptiopolulla, sillä murrosiässä moni adoptiolapsi kiinnostuu taustastaan ja biologisista juuristaan. Tämä voi olla adoptioerheessä haastavaa aikaa. Suuret adoptioikäluokat ovat nyt tulossa murrosikään, minkä vuoksi näistä kysymyksistä kertyy tulevana vuosina lisää kokemusta.

Adoptiopolku jatkuu aina lapsen aikuistumiseen ja adoptiovanhempien isovanhemmukseen saakka.

▶▶▶▶▶▶▶▶ SOSIAALISESTA PÄÄOMASTA VERTAISTUKEA

Adoptioerheet ry:n jäsenillä on valtava määrä sosiaalista pääomaa, jonka jalostaminen vertaistueksi on yhdistyksen tärkein tehtävä. Sosiaalinen pääoma, joka muodostuu adoptiovanhemmille kertyneestä kokemuksesta, on yhdistyksen merkittävin voimavara.

Jokaisella jäsenellä on omat vahvuutensa, joilla voidaan tasoittaa muidenkin adoptiopolkua. Vapaaehtoisten tehtäväkenttä on laaja. He voivat toimia esimerkiksi vertaistukiryhmän ohjaajana, Sunnuntaibrunssin avustajana, lehtijutun kirjoittajana, valokuvaa-jana tai asiantuntijana. Toiminnassa on mukana myös adoptioäitejä ja -isiä, jotka ovat eri alojen ammattilaisia, kuten psykologeja, psykiatreja, erityispedagogeja ja sosiaalityöntekijöitä. Heidän osaamisensa on tärkeää yhdistyksen toiminnan kehittämisessä. Vertaisammattilaisilla yhdistyy ammatillinen osaaminen kokemukselliseen ymmärrykseen adoptiosta.

▶▶▶▶▶▶▶▶ ARVOT

1 **Voimaannuttaminen.** Adoptioerheiden jäsenillä on valtava määrä kokemusta ja voimavaroja, joiden muuttaminen vertaistueksi on yhdistyksen tärkein tehtävä. Vertaistuen kautta voimaa antaa avaimia arjen ongelmien ratkaisuun ja hyvinvointiin.

2 **Joustavuus ja notkeus toiminnassa.** Järjestön tulee kuunnella jäsenistönsä tarpeita ja vastata niihin. Myös muuttuva adoptiokenttä tuo perheille haasteita, joihin tulee tarttua nopeasti.

3 **Tasa-arvoisuus.** Yhdistys edistää adoptioerheiden tasa-arvoa suhteessa muihin lapsiperheisiin yhteiskunnassamme. Lisäksi tavoitteena on vähentää perheiden asuinpaikkakunnasta riippuvaa eriarvoisuutta palveluiden suhteen.

4 **Avoimuus ja saavutettavuus.** Valtakunnallisen järjestön haasteena on tarjota kattava tuki- ja vertaisverkosto. Saavutettavuutta lisätään tarjoamalla jäsenille monipuolisia tapoja saavuttaa tuki adoptiopulun eri vaiheissa. ♦

Strategin hittas på svenska från www.adoptioerheet.fi